

Kaupunginvaltuusto kokoontui vuoden varrella 26 kertaa, niistä 4 kertaa lisätyin luvuin.

Vuoden varrella saapui 598 asiaa. Näistä ja vuoden alussa erinäisiltä edellisiltä vuosilta ratkaisematta olevista 69 asiasta ratkaistiin vuoden varrella 590 ja poistettiin 5 asiaa, joten vuoteen 1910 siirtyi 72 asiaa.

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjain pykäläluku oli 636 ja valtuuston puolesta annettujen kirjeiden luku 572.

Kaupunginvaltuuston vuonna 1909 käsittelemistä asioista mainitaan seuraavat:

## A. Kaupungin kiinteää omaisuutta koskevat asiat.

### 1. Kaupunginasemakaavaa ja tonttijaoitusta koskevat asiat.

XV kaupungin-  
osan asema-  
kaavanmuutok-  
sen vahvistus.

Sittenkun kaupunginvaltuusto kokouksessaan joulukuun 15 päivänä 1908 oli päättänyt <sup>1)</sup> K. Senaatilta hankkia vahvistuksen XV kaupungin-  
osan kaupunginasemakaavan muutosehdotukselle, oli K. Senaatti maaliskuun 15 päivänä 1909 vahvistanut sanotun kaupunginasemakaavanmuutoksen, mikä maistraatin kirjelmässä viimeksi mainitun kuukauden 27 päivästä ilmoitettiin <sup>2)</sup> valtuuston tiedoksi.

Hakaniemen torin asema-  
kaavanmuutok-  
sen vahvistus.

Sittenkun kaupunginvaltuusto kokouksessaan lokakuun 20 päivänä 1908 oli antanut <sup>3)</sup> rahatoimikamarin tehtäväksi valtuustolle esittää ehdotuksen Hakaniemen torin kaupunginasemakaavanmuutokseksi, lähetti kamari kirjelmässä joulukuun 17 päivästä 1908 valtuustolle kaupunginasemakaava-toimikunnan laatiman ehdotuksen tuollaiseksi kaupunginasemakaavanmuutokseksi sekä esitti, että valtuusto K. Senaatilta hankkisi ehdotukselle vahvistuksen. Esitykseen valtuusto myöntyi <sup>4)</sup>.

Sittemmin ilmoitettiin <sup>5)</sup> maistraatin kirjelmässä toukokuun 29 päivästä kaupunginvaltuuston tiedoksi, että K. Senaatti oli mainitun kuukauden 10 päivänä vahvistanut valtuuston Senaattiin lähettämän kaupunginasemakaavan muutosehdotuksen.

Kaivokadun  
uudestijärjestelyä koskevan

Sittenkun valtuusto kokouksessaan huhtikuun 20 päivänä oli antanut <sup>6)</sup> rahatoimikamarin tehtäväksi ryhtyä asianmukaiseen toimenpiteeseen

<sup>1)</sup> Ks. 1908 vuod. kert., siv. 2 ja 3. — <sup>2)</sup> Valt. pöytäk. huhtik. 6 p., 16 §. — <sup>3)</sup> Ks. 1908 vuod. kert., siv. 26. — <sup>4)</sup> Valt. pöytäk. tammik. 19 p., 10 §. — <sup>5)</sup> Valt. pöytäk. kesäk. 15 p., 11 §. — <sup>6)</sup> Ks. tätä kert., siv. 8.

kaupunginasemakaavanmuutoksen aikaansaamiseksi Kaivokadun uudesti-järjestelyyn nähden, lähetti kamari valtuustolle kirjelmässä kesäkuun 3 päivältä kaupunginasemakaava-toimikunnan mainittua tarkoitusta varten laatiman kaupunginasemakaavan muutosehdotuksen, jonka mukaan sanotun kadun varrella olevasta tontista n:o 10 erilleen murrettava ja katualaan yhdistettävä ala olisi 240 neliometriä, sekä esitti, että valtuusto K. Senaatilta hankkisi vahvistuksen mainitulle ehdotukselle.

kaupungin-  
asemakaavan-  
muutoksen  
vahvistus.

Sittenkun terveydenhoitolautakunta antamassaan lausunnossa oli ilmoittanut, ettei lautakunnalla ollut terveydelliseltä kannalta mitään muistuttamista aiottuun kaupunginasemakaavanmuutokseen, myöntyi kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin esitykseen <sup>1)</sup>.

Maistraatin kirjelmässä lokakuun 16 päivältä ilmoitettiin <sup>2)</sup> sitten kaupunginvaltuuston tiedoksi, että K. Senaatti oli mainitun kuukauden 5 päivänä vahvistanut valtuuston ehdottaman kaupunginasemakaavanmuutoksen.

Sen johdosta että herra A. R. Frenckell oli lokakuun 16 päivänä 1906 kaupunginvaltuustolle tehnyt esityksen kaupungin tarpeiden täyttämistä puistoihin ja kävelypaikkoihin nähden, oli valtuusto antanut puutarhalautakunnan tehtäväksi <sup>3)</sup> esittää lausunnon asiasta ja samalla myöskin ottaa harkittavaksi, eikö Siltavuoren- ja Pohjoisrantaa kävisi yhdistäminen Uudenmaan pataljoonan kasarmin ympäritse kulkevalla kävelytiellä. Antamassaan lausunnossa <sup>4)</sup> puutarhalautakunta huomautti, että puheenalainen Uudenmaan pataljoonan karsarmialueen ympäritse käyvä kulkuväylä on edellytetty voimassa olevassa kaupunginasemakaavassa ja että kaupungilla sentähden on käyttöoikeus tuollaisen tien aikaansaamiseen tarvittavaan rantakaistaleeseen, josta kuitenkin sotilasviranomaiset käyttävät erästä osaa olematta hankkineet siihen lupaa, sekä esitti m. m., että kaupunginvaltuusto antaisi rahatoimikamarin tehtäväksi laatia suunnitelman puheenalaisen kulkuväylän aikaansaamiseksi. Tämän johdosta lähetti valtuusto marraskuun 13 päivänä mainittua vuotta asian rahatoimikamariin, joka taas antoi rakennuskonttorin tehtäväksi laatia ja kamariin lähettää ehdotuksen suunnitelluksi kulkuväyläksi, joka kävisi entisen Uudenmaan pataljoonan kasarmin paikkana olevan korttelin n:o 20 viereisen täytetyn alan ulkopuolitse sekä yhdistäisi toisiinsa Siltavuoren- ja Pohjoisrannan. Sittenkun rakennuskonttori oli antanut asiasta ehdotuksen sekä satama-

Pitkäsillan ja Uudenmaan pataljoonan karsarmialueen välisen Siltavuorenrannan kaupungin-asemakaavanmuutos.

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. kesäk. 15 p., 38 §. — <sup>2)</sup> Valt. pöytäk. marrask. 9 p., 10 §. — <sup>3)</sup> Ks. 1906 vuod. kert., siv. I. 24 ja 25. — <sup>4)</sup> Valt. pain. asiak. n:o 33 vuodelta 1906.

konttori, puutarhalautakunta ja kaupunginasemakaava-toimikunta olivat siitä antaneet lausuntonsa, esitti rahatoimikamari kirjelmässä <sup>1)</sup> marraskuun 26 päivältä 1908 kaupunginvaltuuston päätettäväksi:

että Pohjoisrantaa ja Siltavuorenrantaa yhdistävä kulkuväylä rakennetaan rakennuskonttorin laatiman suunnitelman mukaisesti, kuitenkin siten muutettuna, että Elisabetintorin puistikko pysyy ennallaan sekä ettei korttelin n:o 20 itä- ja koillispuolista aluetta erityisesti mainita avonaiseksi paikaksi eikä istutukseksi;

että K. Senaatilta haetaan asianmukainen vahvistus edellä mainitulle kaupunginasemakaavan muutosehdotukselle; sekä

että kaupunginasemakaava-toimikunta saa tehtäväkseen valmistaa ja kaupunginvaltuustolle mainittua tarkoitusta varten antaa lopullisen ehdotuksen.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti <sup>2)</sup>, että rahatoimikamarin ehdotus, mikäli se tarkoitti kaupunginasemakaavanmuutosta, saisi toistaiseksi jäädä sillensä, minkä ohessa kamari sai toimekseen laatia ehdotuksen puheenalaisen kulkuväylän teettämiseksi voimassa olevan kaupunginasemakaavan mukaisesti.

Sittemmin lähetti rahatoimikamari kirjelmän marraskuun 18 päivältä 1909, ilmoittaen siinä, että rakennuskonttori, joka kaupunginvaltuuston viimeksi mainitun päätöksen johdosta oli saanut tehtäväkseen vuotta 1910 varten laadittavaansa erikoiseen rahasääntöehdotukseen panna määrärahan tarkoitusta varten, oli ilmoittanut ei voivansa laatia ehdotusta, joka toteutettuna olisi voimassa olevan kaupunginasemakaavan mukainen, mutta kuitenkin vastedes ylen tuntuvia uhrauksia tuottamatta sallisi nykyolojen vaatiman kaupunginasemakaavanmuutoksen, minkätähden ja kun rakennuskonttori oli ollut epätietoinen siitä, kuinka laajassa mitassa puheenalainen työ oli aikomus teettää, konttori oli pyytänyt tarkemmin määrittelemään sille annettua tehtävää. Tämän johdosta ja muista esittämistään syistä oli rahatoimikamari arvellut olevan ottaminen asian uudelleen käsiteltäväksi ja ehdottaminen, että ainoastaan se osa kamarin aikaisempaa ehdotusta, joka koski Siltavuorenrantaa, otettaisiin ratkaistavaksi. Kamari sentähden esitti, että valtuusto antaisi kamarin tehtäväksi laatia ehdotuksen Siltavuorenrannan kaupunginasemakaavanmuutokseksi Pitkäsillan ja Uudenmaan pataljoonan kasarmialueen väliseltä osalta

<sup>1)</sup> Valt. pain. asiak. n:o 48 vuodelta 1908. — <sup>2)</sup> Valt. pöytäk. tammik. 19 p., 13 §.

kamarin kirjelmän oheisen kartan mukaisesti. Tähän esitykseen kaupunginvaltuusto myöntyi<sup>1)</sup>.

Sittenkun kaupunginvaltuusto kokouksessaan kesäkuun 16 päivänä 1908 oli antanut<sup>2)</sup> rahatoimikamarin tehtäväksi valtuustolle esittää ehdotuksen Vilhon-, Fabianin- ja Puutarhakadun uudestijärjestämiseksi, lähetti kamari kirjelmässä lokakuun 14 päivältä kaupunginasemakaava-toimikunnan sitä varten laatiman kaupunginasemakaavan muutosehdotuksen. Tämän ehdotuksen mukaan, jota puutarhalautakunta oli kannattanut, tulisi m. m. se Kaisaniemen osa, jonka uusi katu leikkaisi erilleen, pysytettäväksi puistona, Puutarhakadun itäosa poistettaisiin ja sen alue yhdistettäisiin mainittuun puiston osaan sekä Vilhonkadun itäosan ala viereisiin tonttialoihin.

Kaupunginase-  
makaavanmuu-  
tos Vilhon- ja  
Unioninkadun  
välisen uuden  
liikenneväylän  
johtosta.

Edellä mainitussa kirjelmässään rahatoimikamari ehdotti, että kaupunginvaltuusto antaisi kamarin toimeksi esittää lopullisen, valtuustolle lähetetyn suunnitelman mukaisen kaupunginasemakaavan muutosehdotuksen edellä mainitussa tarkoituksessa.

Sittenkun terveydenhoitolautakunta lausunnossaan oli ilmoittanut, ettei lautakunnalla terveydenhoidon kannalta ollut mitään muistuttamista kysymyksessä olevaan kaupunginasemakaavanmuutokseen, hyväksyi<sup>3)</sup> kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin esityksen muutoin, paitsi että valtuusto katsoi, että se osa Puutarhakatua, mikä ehdotuksen mukaan luovutettaisiin puistoalaksi, olisi sekä oikeudellisista että käytännöllisistä syistä pysytettävä katuna.

Sittenkun rahatoimikamari oli kaupunginvaltuustolle tehnyt esityksen kaupunginasemakaavanmuutoksen toimeenpanemisesta VIII kaupunginosan kortteliin n:o 139 nähden, mutta kaupunginasemakaava-toimikunta oli ehdottanut muutoksia kamarin lähettämään suunnitelmaan, antoi valtuusto kokouksessaan syyskuun 8 päivänä 1908 kamarin toimeksi<sup>4)</sup>, huomioon ottamalla kaupunginasemakaava-toimikunnan tekemät muutosehdotukset, laadituttaa ja valtuustolle lähettää pohjapiirroksen kaupunginasemakaavan muuttamiseksi mainitulta kohden.

Korttelin n:o  
139 kaupungin-  
asemakaavan-  
muutos.

Kun kuitenkin kaupungin rakennuskonttori, jonka rahatoimikamari oli käsenyt laatia vaaditut muutosehdotukset, oli kamarille ilmoittanut, että kaupunginasemakaava-toimikunnan esittämä suunnitelma myöskin koski osaa Enen nimisen osakeyhtiön omistamaa Rahapajankadun tonttia n:o 5, mutta kamari ei ollut katsonut voivansa hyväksyä niitä ehtoja,

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. jouluk. 14 p., 10 §. — <sup>2)</sup> Ks 1908 vuod. kert., siv. 15 ja seur. —

<sup>3)</sup> Valt. pöytäk. marrask. 9 p., 17 §. — <sup>4)</sup> Ks. 1908 vuod. kert., siv. 3.

joita mainitun osakeyhtiön hallitus oli asettanut puheenalaisen järjestelyn hyväksymiseen nähden, oli kamari antanut kaupunginasemakaava-toimikunnan tehtäväksi laatia uuden ehdotuksen asiassa, huomioon ottamalla että muutos koskisi ainoastaan kaupungin omistamaa maata. Tämän johdosta laaditun luonnoksen lähetti rahatoimikamari valtuustolle kirjelmässä syyskuun 30 päivältä sekä ehdotti, että kaupunginvaltuusto antaisi kamarin toimeksi esittää valtuustolle lopullisen ehdotuksen mainitun luonnoksen mukaiseksi kaupunginasemakaavanmuutokseksi.

Sittenkun terveydenhoitolautakunta antamassaan lausunnossa oli ilmoittanut, ettei lautakunnalla terveydenhoidon kannalta ollut asiaan mitään muistuttamista, myöntyi kaupunginvaltuusto <sup>1)</sup> rahatoimikamarin esitykseen.

Korttelin n:o 297  
kaupunginase-  
makaavan-  
muutos.

Siltalan osakeyhtiön maistraatille tekemän hakemuksen yhtiön korttelissa n:o 297 X kaupunginosaa omistamain Sirkuskadun tonttien n:ojen 2, 4 ja 6 sekä Siltasaarenkadun tontin n:o 4 järjestelystä oli maistraatti lähettänyt rahatoimikamariin toimitettavaksi kaupunginvaltuuston edelleen käsiteltäväksi, minkä jälkeen kamari, sittenkun rakennuskonttori ja terveydenhoitolautakunta antamissaan lausunnoissa eivät olleet havainneet olevan syytä muistutuksiin mainitun hakemuksen johdosta, kirjelmässä lokakuun 7 päivältä lähetti kaupunginasemakaava-toimikunnan laatimat luonnospiirustukset voimassa olevan kaupunginasemakaavan muuttamiseksi kortteliin n:o 297 nähden sekä esitti, että kaupunginvaltuusto K. Senaatilta hankkisi vahvistuksen puheenalaiselle kaupunginasemakaavanmuutokselle. Tähän esitykseen kaupunginvaltuusto myöntyi <sup>2)</sup>.

Selvitys Tykis-  
töpihan alueen  
n:o 60 a sekä  
Taivallahden  
viereisen ruuti-  
kellarialueen  
omistusoikeu-  
desta.

Sittenkun kaupunginvaltuusto kokouksessaan tammikuun 15 päivänä 1907, Töölön alueen kaupunginasemakaavan vahvistamista koskevaan arm. määräykseen pannun ehdon johdosta, oli antanut <sup>3)</sup> rahatoimikamarin tehtäväksi keskustella asianomaisten venäläisten sotilasviranomaisten kanssa puheenalaisen määräyksen oheisessa pöytäkirjassa mainittujen alueiden luovuttamisesta kaupungille ja niillä olevien rakennusten muuttamisesta toiseen paikkaan sekä, ilmoittamalla näiden keskustelujen tuloksen, valtuustolle antaa kaiken saatavana olevan selvityksen Venäjän sotalaitoksen oikeudesta puheenalaisiin alueihin, antoi <sup>4)</sup> kamari pyydetyn selvityksen sekä huomautti samalla että, sittenkun kaupunki oli venäläiselle Aleksanterin-lukiolle luovuttanut omistusoikeuden siihen osaan korttelia n:o

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. marrask. 9 p., 18 §. — <sup>2)</sup> Valt. pöytäk. lokak. 19 p., 9 §. — <sup>3)</sup> Ks. 1907 vuod. kert., siv. I. 1 ja 2. — <sup>4)</sup> Valt. pain. asiak. n:o 31.

217, joka ei ollut Venäjän sotalaitoksen käytettävänä, ja Aleksanterinlukio nyttemmin oli luovuttanut maa-alueensa Venäjän sotalaitokselle, kaikki tätä korttelia koskevat riitakohdat olivat poistuneet sekä että omistusoikeus Venäjän sotalaitoksen käyttämään Taivallahden viereiseen alueeseen, missä ruutikellari sijaitsee, käy selville valtuustolle lähetetyistä asiakirjoista. Sen ohessa rahatoimikamari ilmoitti aikovansa edellä mainitun selvityksen pohjalla ryhtyä keskusteluihin asianomaisten venäläisten sotilasviranomaisten kanssa kaupunginvaltuuston mainitsemissa tarkoituksessa.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto, jonka mielestä asia silloisessa vaiheessaan ei kaivannut muuta toimenpidettä kaupunginvaltuuston puolelta, päätti <sup>1)</sup> rahatoimikamarille ilmoittaa, että valtuusto aikanaan odottaa ilmoitusta vastamainittujen keskustelujen kuluista.

Sittenkun kaupunginvaltuusto kokouksessaan kesäkuun 16 päivänä 1908 oli päättänyt <sup>2)</sup> rakennuttaa kansakoulutalon Ratakadun tonteille n:o 6 ja 8 sekä Laivurinrinteen tontille n:o 9 kortteliin n:o 110 ja valtuuston mainittua rakennusyritystä varten asettama toimikunta oli anonut lupaa puheenalaisten tonttien yhteenrakentamiseen tarkoitusta varten, oli K. Senaatti lokakuun 5 päivänä 1909 sallinut puheenalaisten kolmen tontin yhteenrakentamisen, mikä maistraatin kirjelmässä viimeksi mainitun kuu-

Lupa korttelin n:o 110 tonttien yhteenrakentamiseen.

kauden 16 päivältä ilmoitettiin valtuuston tiedoksi <sup>3)</sup>. Sittenkun kaupunginvaltuusto kokouksessaan marraskuun 17 päivänä 1908 oli hyväksynyt <sup>4)</sup> Kallion uuden kansakoulutalon piirustukset, esitti sanotun talon rakentamista huoltamaan asetettu rakennustoimikunta kirjelmässä tammikuun 5 päivältä että, koska kansakoulutalo mainittujen piirustusten mukaan käsittäisi kaksi korttelissa n:o 319 sijaitsevaa, Neljättä linjaa päin antavaa tonttia, nim. n:ot 13 ja 15, ja taas muut samassa korttelissa saman kadun varrella sijaitsevat tontit jo oli käytetty kansakoulujen tarpeisiin, valtuusto ryhtyisi sellaisiin toimenpiteihin, että kaikki nämä tontit, nimittäin Neljännen linjan varrella korttelissa n:o 319 olevat tontit n:ot 9, 11, 13 ja 15, yhdistettäisiin yhdeksi tontiksi, joka merkittäisiin n:oksi 9 Neljännen linjan varrelle kortteliin n:o 319.

Esitys korttelin n:o 319 tonttien yhteenrakentamisesta.

Valtuusto hyväksyi <sup>5)</sup> rakennustoimikunnan esityksen sekä antoi rahatoimikamarin tehtäväksi ryhtyä toimenpiteihin tonttien yhteenrakentamiseksi mainitulla tavalla.

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. syysk. 21 p., 10 §. — <sup>2)</sup> Ks. 1908 vuod. kert., siv. 58 ja 59. —

<sup>3)</sup> Valt. pöytäk. marrask. 9 p., 9 §. — <sup>4)</sup> Ks. 1908 vuod. kert., siv. 59. — <sup>5)</sup> Valt. pöytäk. tammik. 19 p., 19 §.